

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 148

11. april 2022
Sagsnr.: 22/05489

I brev af 16. marts 2022 har udvalget stillet mig, social- og ældreministeren samt sundhedsministeren følgende spørgsmål:

Alm. del – spørgsmål 148:

”Vil ministeren kommentere henvendelse fra Center for Selvmordsforskning om præsentation af resultater fra projekt omhandlende underviserens viden, kompetencer og erfaringer med selvmordsadfærd og forebyggelse af denne blandt elever på FGU-skolerne, jf. BUU alm. del - bilag 100 og 125 (internt).”

Svar:

Spørgsmålet er også stillet til social- og ældreministeren og sundhedsministeren. Til brug for besvarelsen har jeg derfor indhentet bidrag fra social- og ældreministeren og sundhedsministeren.

Regeringen ser med stor alvor på mistrivsel blandt børn og unge. Der er tale om en kompleks udfordring, hvor der er mange forskellige undergrupper af mistrivelsesproblematikken, hvor selvmordsadfærd og selvmord er af særlig alvorlig karakter, med lige så mange forskellige løsninger.

For så vidt angår målgruppen for forberedende grunduddannelse (FGU) består denne i udgangspunktet af unge imellem 15 og 25 år, som står uden for uddannelse og beskæftigelse, og målgruppen er derfor i udgangspunktet udsat. På FGU er der desuden en overrepræsentation af psykisk sårbare unge. For eksempel er 33 procent af FGU-eleverne diagnosticeret med en funktionsnedsættelse i Landspatientregisteret (baseret på kategoriseringer fra VIVE). Lov om forberedende grunduddannelse (FGU-loven) fastsætter derfor blandt andet, at der på FGU skal være et inkluderende læringsmiljø.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har oplyst, at styrelsens samarbejde med FGU-sektoren bekræfter billedet af en udsat målgruppe med mange forskellige problematikker.

Et inkluderende læringsmiljø er derfor helt afgørende for, at FGU kommer til at virke efter hensigten, og at alle elever oplever at høre til og trives på uddannelsen. Der er derfor også siden opstarten af FGU i august 2019 blevet arbejdet målrettet med at skabe inkluderende læringsmiljøer på FGU-institutionerne. Et vigtigt element i dette arbejde har været og er fortsat kompetenceudvikling af lærerne, bl.a. ift. håndtering af målgruppen og dens mangeartede problematikker.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har oplyst, at styrelsen ikke umiddelbart har viden om problemer med selvmordstruet adfærd på institutionerne. Uanset er det dog vigtigt, at der bliver handlet, hvis elever viser tegn på mistrivsel. Jeg vil derfor også i lyset af undersøgelsens resultater bede styrelsen gå i dialog med FGU-sektoren om problemets omfang. Ligesom jeg vil bede styrelsen om at tage initiativ til, at den skærpede underretningspligt understreges over for alle FGU-institutionerne.

Det kan i forlængelse af ovenstående bemærkes, at ansvaret for en forebyggende indsats, herunder i forhold til selvmordstruet adfærd, hører under social- og ældreministerens ressort.

Social- og ældreministeren oplyser:

”Alle unge fortjener en ungdom i trivsel. Jeg finder det derfor dybt bekymrende, at over halvdelen af FGU-institutionerne i den omtalte spørgeskemaundersøgelse har oplevet unge på uddannelsen, som de vurderede havde en selvmordsadfærd. Det skal først og fremmest forebygges, at unge får det så dårligt, at de bliver selvmordstruet. Derudover skal unge, der er i mistrivsel, have den rette støtte og hjælp.

I forhold til lærernes forpligtelser i denne sammenhæng, så kan jeg oplyse, at det følger af servicelovens § 153, stk. 1, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, har en skærpet underretningspligt til at underrette myndighederne, hvis de får kendskab til bekymrende forhold hos barnet, den unge eller i familien. Underretningspligten indtræder uanset, hvad der er årsagen til, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte. Den, der underretter, skal ikke foretage en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne få særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Denne vurdering foretages af kommunalbestyrelsen.

Kommunerne er ansvarlige for at tilrettelægge en tidlig forebyggende indsats på det sociale område. I relation til de unge i mistrivsel så skal kommunerne således efter servicelovens § 11, stk. 3, tilbyde forebyg-

gende indsatser. Det kan fx være konsulentbistand, netværks- og samtalegrupper eller andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns, en ungs eller familiens vanskeligheder, når det vurderes, at støtten vil kunne imødekomme barnets eller den unges behov. Forebyggende indsatser er som udgangspunkt ikke rettet mod problemer, der er så store, at der er behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. For unge, der er fyldt 18 år, kan kommunen også iværksætte tidlige, forebyggende indsatser, fx individuel eller gruppebaseret støtte, ligesom det fremgår af serviceloven § 82 d, at kommunen kan iværksætte hjælp og støtte i samarbejde med frivillige sociale organisationer.

Kommunen skal desuden yde hjælp til børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, når det er af væsentlig betydning for barnets/den unges særlige behov for støtte. Særlig støtte efter servicelovens § 52 kan fx være støtte i form af familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer, en fast kontaktperson, der kan støtte barnet eller den unge, eller psykologhjælp.”

Desuden oplyser sundhedsministeren:

”De resultater som Center for Selvmordsforskning præsenterer er med til at understrege, at vi skal gøre mere for at sikre, at ingen unge kommer så langt ud, at de overvejer eller forsøger selvmord.

Regeringen har derfor også igangsat arbejdet med en 10-års plan for psykiatrien. Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen har afleveret et fagligt oplæg, der også omfatter den selvmordsforebyggende indsats.

Jeg kan derudover oplyse, at der med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 blev afsat 4,0 mio. kr. i 2021-2024 til at videreføre Det Nationale Partnerskab for Selvmordsforebyggelse. Partnerskabet er forankret i Sundhedsstyrelsen og består derudover af statslige aktører, regioner, kommuner, forskningsinstitutioner og NGO'er på området for selvmordsforebyggelse. Partnerskabet er med til at sikre bedre koordinering og vidensdeling på området. Partnerskabet kan derudover anvende midlerne til at igangsætte selvmordsforebyggende initiativer.

Derudover blev der med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 afsat 12,0 mio. kr. i 2022-2025 til en ansøgningspulje målrettet initiativer til en styrket selvmordsforebyggelse. Midlerne udmøntes af Sundhedsstyrelsen via en ekstern ansøgningspulje. Indsatserne kan fx være styrket overvågning af selvmordsmetoder, styrket indsats for pårørende og efterladte og bedre og mere systematisk hjælp efter selvmordsforsøg.”

Med venlig hilsen

Pernille Rosenkrantz-Theil